

<http://physicsweb.org/article/news/8/1/7>

2004/01/16

دقت سنجش‌ها ی آرگون به حد جدیدی رسید

سنجش دقیق جرم هسته‌ها، برای فیزیک هسته‌ای و آزمون‌ها ی مدل استاندارد فیزیک ذرات مهم است. یک گروه بین‌المللی در طیف سنجی جرمی ی آیسلل ژرپ [1] در سرن [2]، جرم دوایزوژپ آرگون را بیشترین دقت تا کنون تعیین کرده است [3].

نقشه‌ی سگره [4] در فیزیک هسته‌ای، نمودار تعداد پرتوون‌ها بر حسب تعداد نوترون‌ها است. در هسته‌ها ی پای‌دار، تعداد پرتوون‌ها کم‌ویش با تعداد نوترون‌ها برابر است، گرچه در هسته‌ها ی سنگین‌تر تعداد نوترون‌ها بیش‌تر است. هسته‌ها ی پای‌دار، به‌اصطلاح دره ی پای‌داری را می‌سازند. در مرز این دره، هسته‌ها ی کوتاه‌عمری هستند که طی سازوکارها ی گوناگون ی به هسته‌ها ی پای‌دارتر و می‌پاشند. در هسته‌ها ی پرنوترون، ممکن است یک نوترون به یک پرتوون، یک الکترون، و یک پادنوتريینو و بپاشد. در هسته‌ها ی پرپرتوون (مثل آرگون ۳۲، و آرگون ۳۳) یک پرتوون به یک نوترون، یک پزیترون، و یک پادنوتريینو و می‌پاشد.

در بتاواپاشی ی هسته‌ها ی آرگون، نوتريینوها و پزیتروون‌ها در فضانه به طور هم‌سان‌گرد، بل که با زاویه‌ای نسبت به هم گسیل می‌شوند. این همبسته‌گی ی زاویه‌ای را می‌شود با یک ضربی همبسته‌گی ی بتانوتريینو مشخص کرد، که این ضربی بر ویژه‌گی‌ها یی از برهمنکن‌ها ی ضعیف که در مدل استاندارد وارد نشده اند محدودیت می‌گذارد. اما برای این کار، مقدارها ی دقیق ی برای جرم هسته‌ها ی درگیر واپاشی لازم است.

قبل‌اً، پژوهش‌گران باید این ضربی را با استفاده از جرم‌ها ی به‌دست آمده از نظریه حساب می‌کردند، چون آزمایش دقت کافی نداشت. اما کلاوس بُلاؤم [5] و هم‌کارانش

جرم - آرگون - 32 و آرگون - 33 را با دقت - یک مرتبه ی بزرگی بهتر از نتیجه‌ها ی پیش سنجیده اند. با استفاده از این نتیجه‌ها می‌شود مقدار - بهتری برای ضریب - بتانوتروپینو حساب کرد.

طیف‌سنج جرمی ی آیسلُلْ‌تُرَپ، شامل - یک تله ی یونی ی چهارقطبی ی بس آمدِ رادیویی و دوتله ی پنینگ [6] است. بهبود - دقت عمدتاً ناشی از افزودن - یک چشمۀ ی جدید - خوشۀ ی کربنی به دست‌گاه است. واحد - جرم - اتمی بر حسب - جرم - اتم - کربن - 12 تعریف می‌شود. به این ترتیب، با چشمۀ ی جدید - کربنی می‌شود جرم - مطلق - هسته‌ها ی آرگون را تعیین کرد. این گروه امیدوار است بتواند جرم - هسته‌ها ی غیرعادی ی دیگر (مثل - منیزیم - 22 و گالیم - 62) را هم بسنجد.

[1] ISOLTRAP

[2] CERN

[3] Physical Review Letters **91** 260801

[4] Segrè

[5] Klaus Blaum

[6] Penning